

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ТУРЕЧЧИНИ: ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

На сучасному етапі розвитку міжнародних відносин Турецька Республіка набуває статусу вагомого регіонального гравця, розширює географію розповсюдження своїх інтересів і заявляє про наміри стати вагомим глобальним актором. Співробітництво між Україною і Туреччиною відбувається як на двосторонньому рівні, так і в рамках регіональних організацій, ініціатив та програм (ОЧЕС, BLACK SEA FOR, Заходи щодо зміцнення довіри та безпеки у Чорному морі та ін.) Сьогодні Туреччина займає друге місце серед імпортерів українських товарів. Важливим показником українсько-турецьких торгівельних відносин є постійне позитивне сальдо. В той же час, ані кількісний, ані якісний показник двосторонньої торгівлі не відповідає потребам двох країн і є меншим за реально можливий. Як і раніше, основними товарами українського експорту до Туреччини є продукція чорної металургії, залізна руда та металобрухт, вугілля, продукція неорганічної хімії тощо. Товари ж машинобудівної галузі, інша високотехнологічна продукція займають у структурі українського експорту не виправдано малу частку. З Туреччини імпортується текстиль, продукція машинобудування, побутова хімія, сільськогосподарська продукція [1].

Турецький вектор чітко простежується в зовнішньоекономічній політиці України, проте низка критичних для економічної співпраці пунктів залишається нереалізованою. В Експортній стратегії України Туреччина включена до ринків зі значним потенціалом для нарощування українського експорту. 4 з топ-10 товарних експортних груп до Туреччини – це агропродукція з низьким ступенем переробки. Очікується, що турецький ринок відкриється для української продукції сільськогосподарства, харчової та переробної промисловості до 2026 року, хоча саме цей момент є одним із стримуючих завершення переговорів про ЗВТ. Задекларована стратегічна програма виходу українських експортерів на ринок Туреччини не оприлюднена і є незрозумілим, якими саме інструментами Україна планує досягнути цієї цілі [2].

Провідні позиції Туреччини серед західноазійських інвесторів, перманентний інтерес до України, а також підтримка приватних інвестиційних ініціатив з боку турецького уряду є передумовами для переходу інвестиційного співробітництва між державами на якісно новий рівень. На противагу негативному тренду відтоку інвестицій з України у

2016-2018 рр., обсяги турецьких капіталовкладень збільшувалися. За офіційними даними Туреччина займає 14 місце серед іноземних інвесторів з показником майже 0,5 млрд. дол. США. За експертними оцінками загальний обсяг турецьких інвестицій в Україну з урахуванням ресурсів, залучених через треті країни складає близько 3 млрд. дол. США. Важливість Туреччини як інвестора підтверджується і включенням до складу Національної інвестиційної ради головного виконавчого директора компанії “Turkcell Pletisim Hizmetleri A.S.”. Сусідство України (з доступними трудовими ресурсами і сировиною), її територіальна й торговельна близькість до ЄС в сумі з кращим турецьким техніко-технологічним, управлінським та маркетинговим досвідом приваблюють турецькі корпорації в український сектор “greenfield investments”. Хоча вони й відрізняються більш позитивним впливом на розвиток економіки-реципієнта порівняно з “brownfield”, найбільша частка нині накопичена у професійній, науковій та технічній діяльності, торгівлі. Україні більш цікава участь турецьких інвесторів в інфраструктурних проєктах (дороги, об’єкти дорожньої інфраструктури, енергетична інфраструктура, об’єкти комунального господарства, аеропорти, готелі, зруйновані об’єкти Луганської, Донецької та інших областей), тим більше, що турецькі інвестиції закордоном концентруються у сфері будівництва [1].

На сьогоднішній день Україна та Туреччина ухвалили угоду співпраці у сфері високих військових технологій. Одним із прикладів наповнення угоди буде будівництво в Україні заводу «Байрактар», який виготовляє безпілотні апарати. В Україні створять навчальний центр, який навчатиме українських льотчиків керувати цими безпілотниками. Також ухвалено важливу угоду про військово-фінансове співробітництво, за якою українське військо отримає фінансову допомогу від турецьких партнерів. Йдеться про 36 млн. дол. США, які Анкара виділить для потреб Збройних сил України [3]. Окрему увагу приділено сьогодні посиленню безпеки в Чорноморському регіоні. Туреччина підтримує територіальну цілісність України. Країна сподівається, що всі конфлікти будуть розв’язані мирним шляхом в рамках міжнародного права.

Література

1. Національний інститут стратегічних досліджень: Стан та перспективи українсько-турецьких відносин. Аналітична записка [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://niss.gov.ua>.
2. Т.Зосименко. Україна-Туреччина [Електронний ресурс] / Українська Призма // Режим доступу: <http://prismua.org/ukraine-turkey/>
3. Науково-технічне співробітництво між Україною і Туреччиною [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://turkey.mfa.gov.ua/ua/ukraine-tr/Science>.